

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
Att: Statsråd Jan Tore Sanner

Vår dato: 11.12.2018
Deres dato: [Deres dato]
Vår referanse: JL
Deres referanse: Sanner

Utleiebedrifter som lærebedrifter etter opplæringsloven

Byggenæringens Landsforening (BNL) representerer 15 bransjer innenfor bygg og anlegg, byggeindustrien og eiendom. BNLs bransjer har omlag 4 200 medlemsbedrifter med 75 000 ansatte og 5 000 løpende lærekontrakter. Dette er ca. 60 % av alle lærekontrakter innenfor vårt område.

Byggenæringens Landsforening (BNL) har blitt kjent med at bedrifter som driver med utleie av arbeidskraft (utleiebedrifter) har søkt om å bli lærebedrifter. Spesielt er BNL blitt gjort oppmerksom på at Utdanningsetaten i Oslo kommune har mottatt en slik søknad. BNL har i sakens anledning bedt om møte med departementets politiske ledelse i e-post av 28. november då.

Formålet med opplæringsloven er blant annet å sikre gode og kvalitative lære plasser. Det fremgår av lovens §§ 4-3 og 4-4 ulike krav som til sammen skal sikre en god læringsarena med tett oppfølging av lærlingene. Vi kan ikke se at utleiebedrifter er i stand til å oppfylle lovens krav om dette, og dermed kan de heller ikke bli godkjent som lærebedrifter.

De bedriftene som til nå har blitt godkjent som lærebedrifter har hatt egenproduksjon i de lærefag de har hatt lærlinger i. Dette for å sikre forutsetning i loven om at lærlingen skal ha forutsigbarhet for nødvendig kvalitet og kompetanse til å gjennomføre et læreforhold.

Omlag 70 % av lærlingene innenfor bygg og anlegg har sine opplæringskontrakter i et opplæringskontor og ansettelseskontrakten med den lærebedrift som opplæringen gjennomføres i. De resterende omlag 30 % har både opplæringskontrakt og ansettelseskontrakt med lærebedriften direkte.

Både opplæringsloven og forskriften om lærlinger i offentlige oppdrag forutsetter at den enkelte lærling skal være ansatt i den bedriften hvor opplæringen gjennomføres. Dette betyr at produksjonsbedriften må ha ansatt(e) instruktører i angjeldende fag, og bedriften må ha ansatte fagfolk i de samme fagene.

Opplæringslovens kapittel 4. *Videregående opplæring i bedrift* fastsetter en rekke krav til det å være lærebedrift, uansett om opplæringskontrakten er med et opplæringskontor eller direkte med bedriften. Slik dette er praktisert iht. intensjonen med opplæringsloven og forskriften om lærlinger i offentlige oppdrag, er det BNLs oppfatning at loven må forstås slik at en

opplæringsbedrift må ha egenproduksjon som dekker kompetansemålene i læreplan. Det skal også være fast ansatt instruktør i lærefaget, samt fagfolk (som også nevnt ovenfor).

Videre har *Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter* krav som vi mener har som formål. Forskriftens formål sier:

Forskriftens formål er å bidra til et tilstrekkelig antall læreplasser for elever i yrkesfaglig utdanning og et tilstrekkelig antall kvalifiserte arbeidere med fag- eller svennebrev, samt å motvirke økonomisk kriminalitet.

BNL mener at det heller ikke vil være mulig å oppfylle denne forskriftens formål med annet enn egne ansatte i den bedriften som har produksjonen. Dette et selvstendig argument for at utleiebedrifter ikke kan være lærebedrifter, da dette hensynet også må vektlegges i tolkningen av opplæringslovens krav til hvem som kan være lærebedrift. Det vil derfor etter BNLs mening ikke være mulig å oppfylle hverken opplæringslovens eller forskriften om lærlinger i offentlig kontrakter for produksjonsbedrifter ved å leie inn lærlinger for en bestemt tid eller for en bestemt offentlig kontrakt.

En utleiebedrift har et annet formål enn en produksjonsbedrift. Utleiebedriftens formål er å leie ut arbeidskraft til produksjonsbedrifter. Det vil etter BNLs oppfatning skade rekrutteringen til bygg- og anleggsnæringen dersom utdanning og opplæring blir gjenstand for utleie som et nytt kommersielt forretningsområde hvor bedriftene i offentlige kontrakter kan kjøpe seg ut av kravet om en eller flere lærlinger i oppdraget. Det vil heller ikke bli flere lærlinger og fagfolk i næringen dersom bedriftene leier inn lærlinger i kontraktsperioden og sender dem tilbake til utleiebedriften etter ent oppdrag. Dette er ikke i tråd med intensjonene i opplæringsloven og heller ikke i forskrift om lærlinger i offentlige oppdrag.

BNL viser til Lied-utvalget og lovutvalgets arbeid som ser på den videregående skole og læretid samt opplæringsloven.

BNL ber derfor på vegne av en samlet næring om et møte med statsråd Jan Tore Sanner for at departementet skal kunne klargjøre for Fylkeskommunene og yrkesopplæringsnemndene om at utleiebedrifter ikke kan leie ut lærlinger til produksjonsbedrifter, for på denne måten å oppfylle kravene om lærlinger i offentlige kontrakter.

Det vises forøvrig til brev fra Byggmesterforbundet av 11. desember om samme sak.

Vi gjør videre departementet oppmerksom på at BNL vil tilskrive Oslo kommune i saken.

Vennlig hilsen
Byggenæringens Landsforening

Jon Sandnes (sign), administrerende direktør
Jørgen Leegaard (sign), direktør samfunnspolitikk